

160330

Remiss Miljö- och Energidepartementet
M2015/04120/Ke
Kemikalieenheten
Att: Monica Törnlund

Angående Remiss av rapport från ett regeringsuppdrag om hälsoskadliga ämnen i byggprodukter – förslag till nationella regler

Sveriges Färgfabrikanters Förening och Sveriges Fog- och Limleverantörers Förening anför följande huvudpunkter:

- **En reglering ska endast omfatta byggprodukter**, dvs alla kemiska produkter (färg, lack etc.) ska fortsätta vara undantagna från begreppet byggprodukter eftersom de regleras genom lagstiftning för kemiska produkter, som till exempel REACH och VOC-direktivet.
- **Reglering av emissioner är bättre än reglering av innehåll**, då detta är ett riskbaserat tänkande och inte ett farobaserat tänkande. Dock förutsätter detta att mätmetoderna är tillförlitliga och reproducerbara, vilket i nuläget de inte tenderar att vara.
- **Urvalet av ämnen ska vara vetenskapligt grundat**. SIN-listan bör inte användas eftersom den inte har någon form av officiell legitimitet utan är en partsinlaga. Vidare har man även använt sig av den så kallade EDS-databasen för att välja hormonstörande ämnen, vilket inte heller är en vetenskapligt grundad databas.
- **Implementeringstiden för en omfattande reglering som denna bör vara minst 5 år**. Eftersom mätmetoder för emissionsmätning inte är publicerade och därmed heller inte upptagna i de harmoniserade standarderna är det helt orimligt att sätta kravet att denna reglering skall vara i kraft till 2018.
- **Industrins utveckling kommer att hämmas och arbetstillfällena kommer att förloras**. En nationell lagstiftning av detta slag, kommer att vara utvecklingshämmande för industrin och kommer att kosta arbetstillfällena för Sverige. Det är olyckligt att vi får nationella särregler i olika EU-länder då vi istället borde samarbeta kring gemensamma EU-regler.

Förutom de fem ovanstående huvudpunkterna, utvecklar vi även våra synpunkter nedan.

BESÖKSADRESS

Storgatan 19
Stockholm

POSTADRESS

Box 5501
SE-114 85 Stockholm

TELEFON

+46 8 783 82 40

En reglering ska endast omfatta byggprodukter

Vi delar rapportens konstaterande att byggprodukter som är kemiska produkter regleras i annan lagstiftning. Därmed är alla former av lim, fog, spackel, färg, fogfria golv och liknande produkter undantagna de i rapporten föreslagna reglerna då dessa produkter regleras i de europeiska lagstiftningarna REACH och CLP, samt i andra EU-regleringar gällande bland annat VOC-innehåll.

Den europeiska byggproduktförordningen och harmoniserade standarder anger omfattningen för byggprodukter. Den svenska lagstiftningen bör inte frångå den europeiska definitionen, det skulle vara ytterst förvirrande.

Dessutom är kemiska produkter redan hårt reglerade i svensk (och europeisk) lagstiftning.

Vi är även av den bestämda uppfattningen att även om en kemisk produkt omfattas av en harmoniserad standard, så ska den inte omfattas av de i rapporten föreslagna reglerna.

SIN-listans urval av ämnen kan inte användas i lagstiftning

Vi anser att man inte bör använda sig av SIN-listan vid selektion av de ämnen som skall omfattas av den föreslagna regleringen. SIN-listan har ingen officiell status och de ämnen som upptas på listan avgörs av medarbetarna på Chemsec. Det finns ingen kontroll av vilka som jobbar på Chemsec och inte heller om deras kompetens att bedöma huruvida ett ämne skall anses som till exempel hormonstörande eller ej. Det är helt orimligt att i en officiell svensk lag/föreskrift/reglering använder sig av denna partsinlaga som underlag för vilka ämnen som skall omfattas.

Framtiden för SIN-listan är osäker både avseende förändringar i denna men även avseende att listan kan försvinna helt. Detta styr Chemsec över, och vare sig EU eller Sverige har någon insyn eller makt över denna lista.

Vi anser att man skall exkludera referens till SIN-list om regleringen ska ha trovärdighet.

Kriterier för hormonstörande ämnen är inte färdigutvecklade

EU tog för många år sedan fram den så kallade EDS-listan över vilka ämnen som man ansåg att man borde undersöka närmare för att utröna om de var hormonstörande eller ej. Selektionen av de ämnen som finns på den listan är tämligen omfattande men det finns inga bevis för att ett ämne som finns på listan verkligen är hormonstörande. Listan omvandlades senare till en databas. Det faktum att det idag inte ens finns antagna harmoniserade kriterier för vad som är hormonstörande talar emot såväl användandet av såväl SIN-listan som EDS-databasen. Det är av stor vikt att Sverige driver frågan om kriterier för hormonstörande ämnen inom EU,

EDS-databasen är gammal och dess framtid inom EU är oviss. Dessutom så kan ämnen som finns på denna lista efter utvärdering tas bort från listan om man anser att det inte finns grund för att dessa skulle vara hormonstörande.

Vi anser att man bör exkludera användandet av EDS-databasen i denna föreslagna reglering.

Dyra emissionsmätningar innebär ett hinder för produktutvecklingen

Vi anser att förslaget till reglering kommer att verka utvecklingshämmande på företags vilja att produktutveckla i Sverige. En emissionsmätning kommer att kosta, ca 20-30 SEK per produkt. Den ekonomiska påfrestningen företag med många olika produkter kommer att bli mycket kännbar. Om man skall testa alla byggvaror som föreslås omfattas, kommer det att bli en oerhörd mängd med emissionsmätningar som skall genomföras. En dyrare produktutveckling innebär alltid en hämmad produktutveckling.

Vi ifrågasätter även om den testkapacitet som finns i Sverige och inom EU idag är tillräcklig för att kunna ta hand om alla de mätningar som ska utföras. Totalt sett kommer det att bli långa köer för dessa tester, vilket leder till stor osäkerhet och lång väntan för att bedöma om den produkt man har klarat alla gränsvärden. Även om testinstitutet ser att detta område har potential, så kommer det ändå ta tid att bygga upp den kapacitet som behövs. Detta måste beaktas när man beslutar om ikraftträdandet av en reglering.

BESÖKSADRESS

Storgatan 19
Stockholm

POSTADRESS

Box 5501
SE-114 85 Stockholm

TELEFON

+46 8 783 82 40

Kortsiktiga ändringar i urvalet av ämnen, till exempel i SIN-list eller EDS-databasen, gör att redan dyra mätningar behöver göras om till ytterligare omkostnader för industrin. Nya tester kommer också att krävas när man gör ändringar i befintliga recept.

Vi anser att ikraftträdandet av denna reglering bör ligga minst 5 år fram i tiden för att testkapaciteten ska hinna utvecklas.

Standarder för emissionsmätningar är inte färdigutvecklade

Hela emissionsområdet är under stor förändring. Frågan är varför man skall införa nationella särkrav nu?

Den standard som gäller för emissionsmätningar av byggprodukter, EN 16516, kommer enligt plan att vara publicerad först 2018. Idag är standarden endast i form av en teknisk specifikation och inte officiell. Efter att EN 16516 publicerats skall den också anammas i alla harmoniserade produktstandarder innan den kan användas fullt ut. Det kommer att ta lång tid innan EN 16516 har slagit igenom på allvar inom standardiseringsarbetet och att då kräva att man skall börja testa redan 2018 är tyvärr orimligt.

De "EU LCI värden" man refererar till är bara halvfärdiga värden och de är inte fastställda och överenskomna i EU trots att detta efterlysts sedan många år. I vissa fall förslår man då att hänvisa till AgBB i stället, vilket är en tysk metod. Vi ifrågasätter om det verkligen är intentionen från svenska myndigheter att det blir de tyska myndigheterna som tar beslut om vilka värden man vill använda i svensk nationell lagstiftning.

Vidare är det av största vikt att Kemikalieinspektionen tar hänsyn till och beaktar de vetenskapliga rön som finns för respektive ämne som skall omfattas. Det kan inte vara rimligt att ett gränsvärde i ett land skiljer sig från ett annat land. Ämnena är precis lika farliga eller ofarliga oavsett Europas gränser.

Sammantaget kommer industrin behöva tid på sig för att göra de förändringar som kan komma att krävas – vilket endast kan påbörjas efter att Europeiska standarder, regelverk och LCI-värden slutligen fastställts. Detta ger att en implementering till år 2018 inte är realistiskt.

Vi anser att ikraftträdandet av denna reglering ska revideras och ligga minst 5 år fram i tiden.

Vi anser även att de LCI-värden som kommer att hänvisas till måste fastställas och harmoniseras inom EU.

Branschgemensamma testningar bör underlättas

Den lista med 46 ämnen som förslaget presenterar innehåller många ämnen som man är helt uteslutna för vissa produktgrupper. Att då tvingas att testa för innehåll av dessa ämnen är orimligt.

En lösning på detta är branschgemensamma tester för de produktfamiljer där man med säkerhet kan säga att de inte innehåller vissa ämnen. Ett branschgemensamt test kan påvisa att vissa produktfamiljer inte innehåller eller emitterar de reglerade ämnena, under förutsättning att de testade produkterna är likartade. Branschgemensamma tester skulle spara stora kostnader för företagen, och ge möjlighet för framför allt små och medelstora företag att fortsätta sätta produkter på marknaden.

Vi anser att branschgemensamma tester ska främjas i lagstiftningen, och att Sverige ska vara pådrivande i kommissionens process kring behovet av testning.

Mindre ändringar i produkten ska tillåtas utan krav på omtestning

Vi anser att man bör få göra små förändringar i sin produkt utan att krav skall ställas på omtestning av produkten. Så länge som man med resonabel säkerhet kan säga att förändringen inte innebär att något reglerat ämne tillsätts produkten som kan ge sådana emissioner som inte är tillåtna, så skall man inte behöva göra en omtestning. Man bör beakta reglerna i CPR avseende toleranser för avvikelser i produktinnehåll.

BESÖKSADRESS

Storgatan 19
Stockholm

POSTADRESS

Box 5501
SE-114 85 Stockholm

TELEFON

+46 8 783 82 40

Vi anser att det måste finnas någon form av mekanism i regleringen som tillåter produktutveckling av redan existerande produkter, utan att krav på kostsamma omtestningar för varje produktvariation.

Testning ska endast krävas om det finns ett behov

Om man har god kunskap om innehållet i en produkt borde man inte behöva testa den för ämnen som överhuvudtaget aldrig skulle förekomma i produkten. Det kan t ex gälla produkter vars produktion helt och hållet äger rum i den egna fabriken. Kunskapen om dessa produkter måste anses som tillräcklig för att man med säkerhet kan säga att de inte innehåller eller kommer att bilda några av de ämnen vars emissioner är begränsade.

Vi anser att det måste finnas en mekanism som stoppar onödiga tester i de fall som man med säkerhet kan visa att det inte finns några av de reglerade ämnena i en produkt.

Konsekvenser av förslaget måste utredas mer

Konsekvenserna av förslaget är tyvärr bristfälligt beskrivna i rapporten. Rapporten konstaterar att konsekvenserna är svåröverblickbara, men man föreslår ändå att gå vidare med förslagen. På produktnivå kan konsekvenserna bli mycket stora beroende på typ av produkt och vilka substanser och gränsvärden som blir fastställda.

Sunda Hus i Linköping är också ett vinstdrivande privatägt företag

Rapporten har inte uppmärksammat att Sunda Hus i Linköping är ett vinstdrivande privatägt företag, på samma sätt som man beskrivit BASTA och Byggvarubedömningen. Det är anmärkningsvärt att man på något sätt "mörkar" Sunda Hus ägarstruktur och bolagsform.

Vi ifrågasätter starkt att man använder sig av Sunda Hus i denna rapport då detta system har stora brister i sin bedömning av kemiska ämnen och produkter.

Som exempel använder sig Sunda Hus av något som de kallar "worst case-ämnen". Det innebär att Sunda Hus anser sig veta att det ofta ingår ett visst farligt ämne i en viss typ av produkt. Sunda Hus lägger då till det ämnet på eget bevåg i sin bedömning av en produkt, även om tillverkaren inte har angett att det ingår i produkten.

För det första är det helt orimligt att göra detta mot en tillverkare, då denna själv enligt lag ansvarar för information om sin produkt och dess innehåll. Det är dessutom orimligt att antaga att det fåtal produktbedömare som sitter på Sunda Hus har tillräcklig kunskap om varje produkt på den svenska byggmarknaden för att de med säkerhet kunna avgöra vad som skall anses vara "worst case-ämnen" för alla produkter. Sunda Hus har ingen detaljerad kunskap om hur varje företag har utvecklat och eliminerat vissa ämnen i produkterna. Att de då säger att "det har alltid funnits ämne X i denna produkt, varför jag lägger till det själv" är synnerligen olämpligt.

Vi anser att det ur denna aspekt är det olämpligt att använda Sunda Hus i officiella sammanhang av detta slag.

För

Sveriges Färgfabrikanters Förening
Sveriges Fog- och Limleverantörers Förening

Henrik Jansson

Anna Melvås

BESÖKSADRESS

Storgatan 19
Stockholm

POSTADRESS

Box 5501
SE-114 85 Stockholm

TELEFON

+46 8 783 82 40